

International Science Group

ISG-KONF.COM

XII

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE
«MODERN MANAGEMENT OF ORGANIZATIONS:
CONCEPTS AND DIGITAL TRANSFORMATIONS»**

Varna, Bulgaria

March 25-26, 2025

ISBN 979-8-89692-725-9

DOI 10.46299/ISG.2025.1.12

28.	Құнанбай Ә.Р., Белгибаева Д.С. СТУДЕНТТЕРДІҢ ЗЕРТТЕУШІЛІК ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІН ДАМУДАҒЫ ХИМИЯЛЫҚ ЭКСПЕРИМЕНТТІҢ РӨЛІ	143
PHILOLOGY		
29.	Береговенко Н. ПЕРИФЕРІЙНІ СИНОНІМІЧНІ РЯДИ ПРИКМЕТНИКІВ РОЗМІРУ, ЩО ВХОДЯТЬ ДО МІКРОПОЛЯ НА ПОЗНАЧЕННЯ ВЕЛИКОГО ЗАГАЛЬНОГО РОЗМІРУ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	148
PHYSICAL AND MATHEMATICAL SCIENCES		
30.	Залеський І.І., Лебедь О.О., Гладун Л.В., Мислінчук В.О. КОМПЛЕКСА ОЦІНКА ВМІСТУ РАДОНУ-222 У ДОВКІЛЛІ М. КОРЕЦЬ: КОНЦЕНТРАЦІЇ ТА РИЗИКИ	151
31.	Ткаченко Н.Є. ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЕЛЕКТРОМАГНІТОПРУЖНОСТІ	156
PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS		
32.	Калинчук Є.Г., Фижделюк В.Ю. БЕЗПЕКА – ОДНА З НАЙГОЛОВНІШИХ ПРОБЛЕМИ ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	159
PSYCHOLOGY		
33.	Панасюк А.І. ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ	162
SOCIOLOGY		
34.	Чубіна Т.Д. ПСИХОПАТІЇ ЯК СТАНИ ЧАСТКОВОЇ ДЕЗАДАПТАЦІЇ	166
TECHNICAL SCIENCES		
35.	Nguyen Huu Dung EXTINGUISHMENT OF HYDROCARBON FIRES BY WATER MIST	168
36.	Ватуляк Т.З., Лацик Н.С., Космірак В.Т., Мануляк І.З. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ НАБОІВ ДАНИХ ДЛЯ КОНКУРЕНТНОГО НАВЧАННЯ НЕЙРОННИХ МЕРЕЖ	173

ПЕРИФЕРІЙНІ СИНОНІМІЧНІ РЯДИ ПРИКМЕТНИКІВ РОЗМІРУ, ЩО ВХОДЯТЬ ДО МІКРОПОЛЯ НА ПОЗНАЧЕННЯ ВЕЛИКОГО ЗАГАЛЬНОГО РОЗМІРУ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Береговенко Наталія,
асистент кафедри романо-германської філології та перекладу
Білоцерківський національний аграрний університет

Актуальність теми дослідження зумовлена проблемою незрозумілості ступеня схожості та відмінності прикметників зі значенням «велика величина» і завданням вибору того чи того синоніма відповідно до контексту. Неможливо опанувати й використовувати все багатство іноземної, у нашому випадку англійської, мови без досконалого вивчення властивостей слова, його значень, здатності вступати у поєднання зв'язки з іншими словами й утворювати синонімічні ряди. Важливою в цьому контексті видається проблема диференціації ознак лексико-семантичної групи прикметників розміру зі значенням «велика величина». Матеріалом дослідження послуговували дані, отримані з тлумачних, синонімічних і частотних словників. Приклади, що ілюструють основні принципи сполучуваності лексем, узяті з The Oxford English Dictionary [1].

У нашому дослідженні ми виділяємо чотири групи синонімічних рядів (далі СР) параметричних прикметників. Як вже було зазначено, лексичне значення слова має польову структуру, у ньому виокремлюються ядро і периферія. До ядра належать постійні, до периферії – ймовірнісні компоненти. Однак ядерні та периферійні семи можуть мінятися в різних СР. Загальне значення великого розміру в прикметнику *great* (великий), як зазначалося раніше, виникло на основі значення *thick* (товстий), *coarse* (великий), *big* (великий), перше з яких нині є застарілим. Однак це значення збереглося і розвинулося в прикметниках *massive* (масивний), *massy* (масивний), *bulky* (громіздкий), *monumental* (монументальний, масивний), *heavy* (важкий), *substantial* (солідний), *weighty* (важкий), *ponderous* (важко-ваговий), *cumbrous* (громіздкий), *cumbersome* (громіздкий), *hefty* (здоровенний), *hulky* (громіздкий), *lumpish* (великоваговий, брилоподібний), *lumbering* (неповороткий, незграбний), *stodgy* (великоваговий). Ці прикметники можна об'єднати в перший периферійний СР на підставі присутньої в них ядерної семи великої ваги, а також твердості й пружності, які поєднуються із семою великого розміру. Прикметник *massive* (масивний) поряд зі значним зовнішнім виглядом підкреслює твердість і міцність споруди, наприклад *massive beams* (масивні балки). У прикметника *massy* сема тяжкості виражена сильніше, ніж у *massive*, а семи міцності та твердості приблизно збігаються. У прикметника *bulky* (громіздкий) набагато ясніше виражена сема величезного розміру, ніж великої ваги, а значення великого простору, займаного

об'єктом, виражене сильніше, ніж його твердість і міцність, наприклад, a bulky parcel, bulky objects (громіздка посилка, громіздкі предмети).

Monumental (монументальний, масивний) передбачає як величезний розмір, так і значну масу, наприклад monumental oak (масивний дуб). У цьому лексико-семантичному варіанті (ЛСВ) substantial (солідний) підкреслює твердість і міцність предмета, що визначається, поряд з його значним розміром, наприклад substantial buildings (солідні будівлі). Heavy (важкий) передбачає щось більше за розміром порівняно зі звичайним розміром і тому – більшої ваги. Таку сему передає прикметник weighty (важкий) у випадку, якщо воно має велику вагу саме по собі, а в порівнянні з чимось іншим. У цьому значенні близьким є прикметник overweight (той, що важить більше за норму). Ponderous (великоваговий) позначає щось, що є винятково важким через великий розмір і масивність; унаслідок цих якостей створюється неможливість пересувати об'єкти, що визначаються цими прикметниками. Cumbersome (громіздкий) і cumbersome (громіздкий) у даному СР позначають предмети настільки важкі й такі, що займають так багато місця, а отже, мають великий розмір, що доставляють чимало незручностей через труднощі переміщення і перенесення їх. Hefty (здоровенний) у власне номінативному значенні позначає предмети, які людина сама для себе визначає як важкі.

Проведене дослідження корпусу прикметників розміру зі значенням «велика величина» дало змогу виявити низку специфічних рис цього пласта лексики як кількісного, так і якісного порядку, виявити складність їхньої семантичної структури, що вміщає значне різноманіття укладених у значенні прикметників смислових категорій, що привело до таких висновків. По-перше, поряд із центральним СР у ЛСГ «велика величина» є периферійні СР через існування численних диференційних ознак, супутніх значенню «велика величина». Так, СР із домінантою massive (масивний) виник на основі застарілого значення прикметника great (великий). СР з домінантою stout (товстий) утворено від другого ЛСВ прикметника great (великий), а СР з домінантою infinite (нескінченний, безмежний) – від другого ЛСВ прикметника big (великий). По-друге, у даній групі слів велика кількість колоквалізмів, які належать до периферії мови і є однією з можливостей експресивно-стилістичних засобів мови. По-третє, аналізовані прикметники позначають сильне відхилення від норми. Одиниці з яскравими семами високого ступеня ознаки через незвичайність, нетривіальність відображених цими семами ознак завжди є експресивними та емоційними. По-четверте, є прикметники, які утворюють самостійні СР і не мають прямого зв'язку з ЛСВ домінантної ланки, наприклад СР з домінантою stocky (кремезний). Значення великого розміру в них явно присутнє, хоча не є домінантним. Дані прикметники були виявлені в Тезаурусі Роже. Це свідчить про те, що синонімічні словники враховують далеко не всі одиниці, що мають інтелектуальну ознаку великого розміру. По-п'яте, одним зі способів збагачення аналізованої групи прикметників є термінологізація значення – формування нового значення в результаті вживання слова з широкою семантикою в окремій галузі науки, техніки або виробництва. Багато

прикметників периферійних СР розміру зі значенням «велика величина» є запозиченнями, здебільшого з латинської та французької мов.

Список літератури

1. The Oxford English Dictionary: Volume 1-13, (13 Volume Set). Oxford: Oxford University Press, 1977. 22000 p.